Michael McGrath
Komisar za demokracijo, pravosodje, pravno državo in varstvo potrošnikov
Evropska komisija
Rue de la Loi 200
1040 Bruxelles, Belgija

Bruselj, 17. november 2026

Zadeva: Zaščita integritete volitev in referendumov v Sloveniji pred posrednim tujim vmešavanjem

Spoštovani komisar, gospod Michael McGrath,

odzivamo se na pismo dela evropskih poslancev iz skupin S&D, Renew, Zelenih in Levice z dne 13. novembra 2026, v katerem pozivajo Komisijo k ukrepanju proti predlogu novele slovenskega Zakona o volilni in referendumski kampanji. Pismo vsebuje več trditev, ki izkrivljajo namen predloga.

V Sloveniji se že več let soočamo z vprašanjem ustreznosti zakonodajnega okvira, ki ureja sodelovanje tretjih oseb v volilnih in referendumskih kampanjah. Slovenska zakonodaja političnim strankam prepoveduje financiranje iz tujine, neposredno tuje financiranje volilnih in referendumskih kampanj pa je prav tako prepovedano (14. člen Zakona o volilni in referendumski kampanji). Kljub temu obstaja očitna luknja: pravne osebe s sedežem v Sloveniji, ki so v zadnjih petih letih prejele sredstva iz tujine, lahko še vedno organizirajo kampanje. To omogoča posredno tuje vplivanje na volitve.

Predlog novele zato zapira to luknjo. Pravna oseba s sedežem v Sloveniji, ki je bila v petih letih pred dnem glasovanja financirana iz tujine, ne more biti organizator kampanje. Poleg tega novela uvaja obvezno prijavo tretjih oseb, omejitev porabe na 10.000 evrov in obvezno revizijo. Cilj je krepitev varstva integritete volitev in referendumov, zagotavljanje preglednosti ter preprečevanje posrednega tujega vplivanja. Pravila morajo veljati enako za vse.

Pismo poslancev te ukrepe označuje za »nevaren avtoritarni vzorec«, »utišanje civilne družbe« ali »zadušitev nestrinjanja«. To so politične izjave, ne pravne ocene. Predlog ne prepoveduje delovanja civilne družbe, svobode izražanja ali sodelovanja v javni razpravi. Prepoveduje le formalno organizacijo kampanje subjektom, ki so v relevantnem obdobju prejemali tuja sredstva. To je logično in nujno za preprečevanje obhajanja obstoječih prepovedi. Trditev, da omejitve »veljajo tudi za sredstva, nepovezana z kampanjami, ter celo za sredstva Evropske komisije«, je zavajajoča. Namen je preprečiti, da bi se organizacije, ki so v preteklosti prejele tuje financiranje, pojavile kot organizatorji kampanj in s tem vnesle tuje vplive v slovenske demokratične procese. Primerjave z Madžarsko ali Slovaško so neutemeljene. Slovenija ne uvaja splošnih omejitev delovanja NVO – gre izključno za pravila organizacije kampanj.

Ukrep je ciljno usmerjen, nujen in sorazmeren za zaščito integritete volitev. Ne gre za splošno prepoved delovanja civilne družbe, temveč za enaka pravila glede organizacije kampanj.

Tuje vmešavanje – neposredno ali posredno – ne sme igrati nobene vloge v volilnih in referendumskih kampanjah. Demokracija zahteva, da o izidu odločajo volivci in volivke na podlagi

informacij in argumentov, ki niso financirani ali usmerjeni iz tujine. Predlog novele to zagotavlja z enotnimi pravili, preglednostjo in nadzorom.

Spoštovani komisar, pozivamo vas, da Evropska komisija

1. Zavrne pozive k posvaritvi ali postopkom ugotavljanja kršitev proti Republiki Sloveniji, saj je predlog v okviru nacionalne pristojnosti in je skladen z evropskim pravom.
2. Jasno podpre ukrepe držav članic za zaščito integritete volitev in referendumov pred tujim vmešavanjem, skladno z lastnimi politikami in priporočili EU.

S spoštovanjem,

Romana Tomc, evropska poslanka
Matej Tonin, evropski poslanec
Zala Černilec Tomašič, evropska poslanka
Dr. Milan Zver, evropski poslanec
Mag. Branko Grims, evropski poslanec